

§ 180

KS/2019:223

Riktlinje för Mjölby kommuns mål- och resultatstyrning-till KF

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2018-12-18, §194 om en revidering av Mjölby kommuns ledningssystem. Som en följd av det behöver riktlinjen för Mjölby kommuns mål- och resultatstyrning uppdateras. Riktlinjer anger hur mål och åtaganden formuleras, följs upp, rapporteras samt hanteras i kommunens ekonomisystem.

Sammanfattning

I förslaget finns tre förändringar som kommunstyrelsens förvaltning särskilt vill peka på:

- Bilden av styrmodellen och den röda tråden är uppdaterad så att den överensstämmer med revideringen i ledningssystemet.
- Rapporteringen vid bokslutprognosen per den 30 april ska innehålla en enklare redovisning av andel åtaganden som bedöms bli uppfyllda samt kommentarer till avvikelserna. Idag följs åtaganden och mått upp först vid delårsrapporten per 31 augusti. Syftet är att få signaler om avvikelser från planeringen tidigare för att kunna åtgärda dem och möjliggöra effekter innan årets slut.
- Förslag på ändrad jämförelsegrupp för kommunmålen indikatorer. Den jämförelsegrupp som används idag består av 12 kommuner som togs fram 2015 och som då liknade Mjölby kommun utifrån några specifika områden definierade i statistikdatabasen Kolada. Sedan jämförelsegruppen togs fram har förutsättningarna för kommunerna ändrats och gruppen är inte längre relevant som jämförelse.

För jämförelser av kommunmålen indikatorer föreslår kommunstyrelsens förvaltning att vi i Mjölby kommun övergår till att jämföra oss med SKL:s kommungruppsindelning 2017. Gruppen heter "B4 Pendlingskommun nära större stad" och innehåller ca 50 kommuner. Huvudprincipen för kommunindelningen är kommunens storlek, närhet till större kommun och pendlingsmönster. Fördelen med den föreslagna jämförelsegruppen är att den ger en översiktlig bild av hur vi ligger till i förhållande till liknande kommuner. Jämförelsegruppen är stabil, transparent, definierad av SKL och finns lättillgänglig i statistikdatabasen Kolada.

Jämförelsegrupp "B4 Pendlingskommun nära större stad" ska i huvudsak även användas vid jämförelser av mått och nyckeltal inom kommunens verksamheter. Vid fördjupade analyser kan därtill Koladas jämförelsegrupper för liknande kommuner per verksamhet användas.

§ 180 fortsättning

Beslutsunderlag

Missiv

Förslag till Riktlinje för Mjölby kommuns mål- och resultatstyrning Förslag till Riktlinje för Mjölby kommuns mål- och resultatstyrning –

ÄNDRINGSdokUMENT

PM Mjölby kommuns jämförelsegrupper

Beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner revideringen av riktlinjer för Mjölby kommuns mål- och resultatstyrning.
2. Kommunstyrelsen godkänner gruppen "B4 Pendlingskommun nära större stad" som jämförelsegrupp för kommunmålen indikatorer.

—

Beslutet skickas till.

Kommunstyrelsen

Samtliga nämnder

Akten

Handläggare

Anki Svensson
Tfn 0142-859 41

Kommunstyrelsen

Riktlinje för Mjölby kommuns mål- och resultatstyrning

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2018-12-18, §194 om en revidering av Mjölby kommuns ledningssystem. Som en följd av det behöver riktlinjen för Mjölby kommuns mål- och resultatstyrning uppdateras. Riktlinjer anger hur mål och åtaganden formuleras, följs upp, rapporteras samt hanteras i kommunens ekonomisystem.

Sammanfattning

I förslaget finns tre förändringar som kommunstyrelsens förvaltning särskilt vill peka på:

- Bilden av styrmodellen och den röda tråden är uppdaterad så att den överensstämmer med revideringen i ledningssystemet.
- Rapporteringen vid bokslutprognosen per den 30 april ska innehålla en enklare redovisning av andel åtaganden som bedöms bli uppfyllda samt kommentarer till avvikelserna. Idag följs åtaganden och mått upp först vid delårsrapporten per 31 augusti. Syftet är att få signaler om avvikelser från planeringen tidigare för att kunna åtgärda dem och möjliggöra effekter innan årets slut.
- Förslag på ändrad jämförelsegrupp för kommunmålens indikatorer. Den jämförelsegrupp som används idag består av 12 kommuner som togs fram 2015 och som då liknade Mjölby kommun utifrån några specifika områden definierade i statistikdatabasen Kolada. Sedan jämförelsegruppen togs fram har förutsättningarna för kommunerna ändrats och gruppen är inte längre relevant som jämförelse.

För jämförelser av kommunmålens indikatorer föreslår kommunstyrelsens förvaltning att vi i Mjölby kommun övergår till att jämföra oss med SKL:s kommungruppsindelning 2017. Gruppen heter ”B4 Pendlingskommun nära större stad” och innehåller ca 50 kommuner. Huvudprincipen för kommunindelningen är kommunens storlek, närhet till större kommun och pendlingsmönster.

Missiv

Datum

2019-06-27

Diarienummer

KS/2019:223

Fördelen med den föreslagna jämförelsegruppen är att den ger en översiktlig bild av hur vi ligger till i förhållande till liknande kommuner. Jämförelsegruppen är stabil, transparent, definierad av SKL och finns lättillgänglig i statistikdatabasen Kolada.

Jämförelsegrupp ”B4 Pendlingskommun nära större stad” ska i huvudsak även användas vid jämförelser av mått och nyckeltal inom kommunens verksamheter. Vid fördjupade analyser kan därtill Koladas jämförelsegrupper för liknande kommuner per verksamhet användas.

Beslutsunderlag

Missiv

Förslag till Riktlinje för Mjölby kommuns mål- och resultatstyrning

Förslag till Riktlinje för Mjölby kommuns mål- och resultatstyrning –

ÄNDRINGSDOKUMENT

PM Mjölby kommuns jämförelsegrupper

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner revideringen av riktlinjer för Mjölby kommuns mål- och resultatstyrning.
2. Kommunstyrelsen godkänner gruppen ”B4 Pendlingskommun nära större stad” som jämförelsegrupp för kommunmålns indikatorer.

—
Beslutet skickas till.
Kommunstyrelsen
Samtliga nämnder
Akten

Kommunstyrelsens förvaltning

Dag Segrell
Kommundirektör

Postadress

Mjölby kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
595 80 MJÖLBY

Besöksadress

Burensköldsvägen 11-13

Telefon

0142 - 850 00

Telefax

0142-851 20

Internetadress

www.mjolby.se

e-postadress

kommunstyrelsen@mjolby.se

Bankgironummer

791-9848

Riktlinje för Mjölby kommuns mål- och resultatstyrning

Beslutad av xxx/nämnd: 2019-xx-xx/§ xx

Diarienummer: 2019:223

Dokumentansvarig nämnd: Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig tjänsteperson: Kommundirektör

Vision Policy Strategi Plan

Förklaring till markeringar för ändringar i texten

Text utan markering = text från gällande dokument

Text som är överstruken = borttagen text från gällande dokument

Text som är gulmarkerad = omarbetad eller ny text

Utgångspunkter

Kommunens målstyrning har flera syften, men ett av dem är överordnat de andra:

Resultat och effekter ur ett medborgarperspektiv ska förbättras.

Vägen dit kan se olika ut, men alla delar i kommunens målstyrning ska bidra till det. Andra syften är att **synliggöra** arbetet mot de kommungemensamma målen, skapa en enhetlig rapportering och presentation samt att vara underlag för **analys och utveckling**.

Synliggörande kräver en hög grad av mätbarhet. Därför ska mätning vara en naturlig del i verksamheten, men en selektiv värdering ska alltid ske kring antal mått/nyckeltal samt väsentlighet.

Enhetlighet i rapportering kräver en tydlig modell för hur resultaten ska rapporteras och presenteras samt hur analys och värdering går till.

Analysunderlag kräver en kombination av insamlad fakta samt professionens erfarenhet och kompetens för att kunna göra en samlad bedömning.

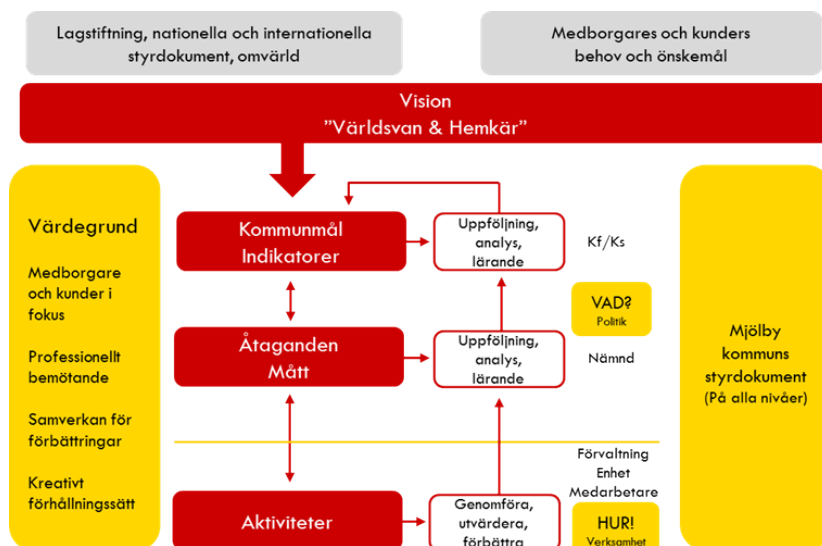
~~"Det är inte allt som kan
räknas som räknas och inte allt
som räknas som kan räknas".~~

~~Albert Einstein~~

1. Kommunens styrmodell

Styrmodellen – den röda tråden

Mål- och resultatstyrning i en politisk organisation sker genom att mål sätts, resurser fördelas, uppföljning sker och förbättringar beslutas. Kommunens mål- och resultatstyrning sammanfattas i nedanstående bild:

Lagstiftning, nationella/internationella styrdokument, omvärlden samt medborgares/kunders behov och önskemål är grundläggande för arbetet i en kommun.

Vision 2025 – Världsvan & hemkär – beskriver hur vi vill att det ska vara i Mjölby kommun år 2025.

Visionen beskriver hur vi vill att det ska vara i Mjölby kommun i en framtid.

Mjölby kommuns *värdegrund* anger det förhållningssätt som ska vägleda chefer och medarbetare i bemötandet av medborgare och kunder **samt internt i organisationen** och i samspelet med förtroendevalda.

Mjölby kommuns styrdokument hör ihop med kommunens ledningssystem. Styrdokumenterna delas in i två kategorier. *VAD-dokument* som är politiska dokument där några är lagstyrda medan andra är viljeinriktade. *HUR-dokument* som beslutas av verksamheten och beskriver hur vi ska nå de politiskt beslutade målen.

Kommunmålen är effektmål och har en stor betydelse för kommunens framtida utveckling. Uppföljning av kommunmålen sker via *indikatorer*.

Åtaganden är nämndernas bidrag till att uppnå kommunmålen. Uppföljning av åtaganden sker via *mått*.

Aktiviteter består av de insatser som ges till kunder, elever och brukare i vardagen.

2. Rapportering av kommunens mål- och resultatstyrning

2.1 Inledning

Vid två tillfällen per år ska resultatet i kommunens målstyrning bedömas och rapporteras. Dessa tillfällen är vid delårsrapport per 31 augusti och vid årsredovisning per 31 december. **Per den 30 april genomförs en enklare redovisning av andel åtaganden som bedöms bli uppfyllda vid årets slut och större avvikelser kommenteras.**

Som underlag för kommunmål och åtaganden används indikatorer/mått och/eller aktiviteter. Indikatorer/mått innehåller ett målvärde som anger vad som ska uppnås för helåret. Inför **de två rapporteringstillfällena** varje rapporteringstillfälle ska senast tillgängliga uppgifter registreras i Raindance målstyrningsmodul. Uppgifterna ligger sedan till grund för bedömningen av kommunmål och åtaganden.

Vid valet av indikatorer/mått ska nämnder och förvaltningar värdera måttets relevans, koppling till verksamheten, arbetsinsats att ta fram uppgifter samt hur ofta resultat presenteras. Ju mer sällan ett mått redovisas desto större krav ställs på att finna andra sätt att rapportera resultat genom beskrivningar av aktiviteter, analyser eller andra mätningar.

Tidplan och ansvariga för respektive del i målstyrningen skickas ut i anvisningar inför varje rapporteringstillfälle.

2.2 Delårsrapport

Vid delårsrapporten är inte alla värden tillgängliga och därför kommer inte redovisningen vara komplett. Vid delårsrapporten görs en prognos huruvida kommunmål och åtaganden kommer att vara uppfyllda *vid årets slut* (röd, gul eller grön markering). Prognosen ska innehålla en kommentar till respektive kommunmål och åtagande. **Kommentarerna sammanfattas i delårsrapporten.**

Underlag utgörs av indikatorer/mått, dels genom *rapporterade värden* dels en *prognos* (röd eller grön markering) för hur resultatet för måtten kommer att bli vid årets slut.

2.3 Årsredovisning

Vid årsredovisningen görs en slutlig bedömning av om kommunmål och åtaganden är uppfyllda eller inte (röd, gul eller grön markering). Bedömningen ska innehålla en kommentar till respektive kommunmål och åtagande. Den texten kommer att, **efter att den kvalitetssäkrats**, återfinnas i kommunens årsredovisning.

Underlag utgörs av indikatorer/mått, dels genom rapporterade värden dels en bedömning av resultatet (röd eller grön markering) för året.

3. Registrering av indikatorer/mått

3.1 Benämning

Indikatorns/måttets enhet anges med benämning avskilt med kommatecken, d.v.s. [Benämning], [enhet]. Exempel: Arbetslösa invånare, %. Livsmedelsinspektioner, antal.

Benämningen på måttet ska vara beskrivande och därmed kan formuleringar på officiella mått behöva ändras.

Enhet kan vara kr, %, antal. Mått som anges som index redovisas som %.

Mått där värdena ska anges i procent, skrivs ut i heltal. Exempel: Om man vill skriva ut tio procent, anger man 10 inte 0,1. Om det finns annan skala bör man helst göra om skalan så att man kan skriva ut värdet i heltal. T ex per 1 000 invånare.

Decimaler kan användas vid registrering, men visas inte som förvalt i bilderna i Raindance målstyrningsmodul. För att visa decimaler – högerklicka i kolumnhuvudet och välj Urval, sortering och skalning. Här går att välja antal decimaler för till exempel exportering av tabellen till excel. I PDF-utskrift i Raindancemodulen visas decimaler automatiskt.

3.2 Målvärde

Målvärde är den nivå som man avser att nå för året, det vill säga ambitionsnivån. Man kan ha målvärden som gäller över längre period, vilket då kommenteras separat i beskrivningsfältet i Raindancemodulen.

3.3 Utfall

Resultat för indikatorer/mått kopplade till kommunmål respektive åtaganden rapporteras löpande vartefter data är tillgängliga.

För de mått som har tillgängliga data ska faktiska värden registreras på aktuell period. Huvudregeln är att aktuell period är den period värdet avser. Undantag finns vid t ex enkätundersökningar. Då registreras värdet i den period som rapporten presenteras.

Mått med värden som publiceras en gång per år eller mer sällan, registreras på samma period (månad) för varje år. Till exempel betygen för vårterminen registreras varje år i juni (~~ex 2015-06~~) (20XX-06).

I Raindancemodulen ska inga "prognosvärden" eller troliga värden registreras. Inte heller resultat från tidigare mätningar registreras. Det innebär att till exempel mått från medborgarundersökningen som genomförs vartannat år har ett "blankt värde" för mellanåret. I beskrivningsfältet kan man ange när måttet redovisas.

Mått med värden som ackumuleras under året eller som har flera mätperioder under ett år registreras på aktuell period. Det senast registrerade värdet redovisas i delårsrapport och årsredovisning. Till exempel arbetslöshetsstatistik månadsvis eller anmälda brott. Det kan innebära att målvärdet avser helår medan rapportering vid delårsrapport kan gälla annan period, till exempel halvår. Det får då kommenteras i beskrivningsfältet.

3.4 Registrering av aktiviteter

Vissa mått följs upp med genomförda aktiviteter. I målstyrningsmodulen i Raindance finns förberett för att registrera och rapportera aktiviteter. Den här delen av modulen är vilande tills arbetet med mått och åtaganden är implementerat.

4. Kriterier för bedömning

4.1 Kriterier för prognos/bedömning av indikatorer/mått

Som beskrivits ovan görs vid delårsrapporten en prognos av utvecklingen för kommunens målstyrning och vid årets slut en slutlig bedömning. Prognos/bedömning sker med hänsyn till senast aktuella uppgifter.

Indikator/mått	Delårsrapport	Årsredovisning
	Målvärdet är nått eller prognostiseras att nås vid årets slut	Målvärdet är nått eller bedöms vara uppnått
	Målvärdet är inte nått eller prognostiseras att inte nås vid årets slut	Målvärdet är inte nått eller bedöms inte vara uppnått
	Prognos kan inte göras pga. att uppgifter saknas. Det kan t ex bero på att nuläge saknas, måttet är nytt etc.	Bedömning kan inte göras pga. att uppgifter saknas. Det kan t ex bero på att nuläge saknas, måttet är nytt etc.

Not: Med andra ord är inte gul markering tillåtet avseende indikatorer/mått.

Vid delårsrapporten ska alla mått prognostiseras utifrån kriterierna ovan. Vid uppföljningen i delårsrapporten i augusti 2015 innebär det alltså en bedömning av vad vi per 2015-08-31 tror att måttet kommer ha för utfall 2015-12-31.

Generellt gäller att för mått där värde saknas vid rapporteringstillfället ska ändå en prognos/bedömning göras. Detta gäller både vid delårsrapport och vid årsredovisning. Det kan innebära att måttet bedöms med hänsyn till tidigare års värden kompletterad med en bedömning av nuläget. Därmed ställs krav på att

på annat sätt komplettera prognosen/bedömningen med beskrivning och analys. Det kan till exempel innebära en redogörelse för genomförda aktiviteter eller andra mätningar. Ansvarig för prognosen/bedömningen är förvaltningschef.

Vid bedömning av huruvida faktiska värden/resultat har nått målvärdet eller inte kan i undantagsfall frågan om gränsdragning av måluppfyllelse uppstå. Ett resultat som är väldigt nära målvärdet kan med en tydlig motivering i så fall bedömas som uppnått. ~~Exempelvis om en verksamhet har som målvärde att erbjuda 300 deltagare utbildning och 299 deltog, finns möjlighet att bedöma målet som uppnått.~~ Skälet till den regeln är att motverka ett felaktigt fokus på en alltför kvantifierad och automatiserad målstyrning. Målstyrningens syfte är att spegla en del av verkligheten och skapa värde för de vi är till för.

4.2 Kriterier för kommunmål och åtagandens uppfyllelse

Alla kommunmål/indikatorer och åtaganden/mått ska bedömas utifrån hur resultatet är vid årets slut. Prognosen/bedömningen ska också innehålla en kommentar.

I förklaringarna nedan hänvisas till "målet" men det avser såväl kommunmål, åtaganden och målvärden på indikatorer/mått.

Kommunmål/ åtaganden	Delårsrapport	Årsredovisning
	Vi bedömer att nå målet eller har redan nått målet 75 % eller mer av indikatorer/måtten prognostiseras att nå målvärdet	Vi har nått målet 75 % eller mer av indikatorer/måtten bedöms ha nått målvärdet.
	Vi bedömer att inte nå målet men är på väg 50-74 % av indikatorer/mått prognostiseras att nå målvärdet	Vi har inte nått målet men är på väg 50-74 % av indikatorer/mått bedöms ha nått målvärdet.
	Vi bedömer att inte nå målet 0-49 % av indikatorer/mått prognostiseras att nå målvärdet	Vi har inte nått målet 0-49 % av indikatorer/mått bedöms ha nått målvärdet.
	Bedömning kan inte göras Prognos kan inte göras pga. att uppgifter saknas. Det kan t ex bero på att nuläge saknas, måttet är nytt etc. Kompletteras med en skriftlig motivering.	Bedömning kan inte göras Bedömning kan inte göras pga. att uppgifter saknas. Det kan t ex bero på att nuläge saknas, måttet är nytt etc. Kompletteras med en skriftlig motivering.

Nedanstående tabell visar hur bedömningen av ett kommunmål/åtagande ska göras beroende på relationen mellan antal mått som nått målvärdet eller bedöms nå målvärdet/antal mått. Till exempel om ett åtagande har 5 mått varav 3 är eller bedöms bli uppfyllda ska åtagandet bedömas som att målet inte är uppfyllt, men är på väg att bli det (gul markering).

1 mått	2 mått	3 mått	4 mått	5 mått	6 mått	osv
0/1	0/2	0/3	0/4	0/5	0/6	
1/1	1/2	1/3	1/4	1/5	1/6	
	2/2	2/3	2/4	2/5	2/6	
		3/3	3/4	3/5	3/6	
			4/4	4/5	4/6	

5. Presentation av kommunmålens indikatorer

En komplettering till kommunmålens indikatorer sker vid årsredovisning och delårsrapport, med **trendpil** och **jämförelse**. (Detta krav gäller inte åtaganden/mått).

5.1 Trend

Syftet med kommunmålens indikatorer är att ge en bild av hur utvecklingen är över tid. Indikatorernas utveckling redovisas därför med trendpilar. En trend definieras som utvecklingen av de tre senaste mätningarna, vilket kan innebära olika perioder för olika indikatorer. Detta på grund av att statistik kan släpa redovisas med viss eftersläpning och statistik publiceras olika ofta.

Indikatorer	
	Grön pil= trenden över tre mätningar är positiv
	Röd pil= trenden över tre mätningar är negativ
	Blå pil= trenden över tre mätningar varierande eller oförändrad

Trend

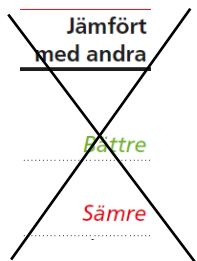

Grön pil= trenden över tre mätningar är positiv

Röd pil= trenden över tre mätningar är negativ

Blå pil= trenden över tre mätningar varierande eller oförändrad

5.2 Jämförelser

I redovisningen av kommunmålens indikatorer i **delårsrapport och årsredovisning** visas också utfallet för indikatorerna i jämförelse med andra kommuner.

Jämförelsegruppen är som huvudregel en av de likhetsutsökta grupper som används den kommungrupp som kommunen tillhör "Kommuner i tätbefolkad region". Det är ca 40 kommuner med liknande struktur som Mjölby. Om annan jämförelsegrupp används beror det på att jämförelsegruppen inte finns tillgänglig.

Som huvudregel jämförs resultatet för kommunmålens indikatorer med SKL:s kommungruppsindelning "B4 Pendlingskommun nära större stad" som finns i statistikdatabasen Kolada. Huvudprincipen för kommunindelningen är kommunens storlek, närhet till större kommun och pendlingsmönster. Om annan jämförelsegrupp används finns det noterat i redovisningen.

Kolada ägs av den ideella föreningen Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Svenska staten och Sveriges Kommuner och Landsting är föreningens medlemmar.

Kommunstyrelsens förvaltning
Kommunledningskontoret
Telefon: 0142-850 00
E-post: mjolbykommun@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

Världsvan
& Hemkär

Riktlinje för Mjölby kommuns mål-

Beslutad av xxx/nämnd: 2019-xx-xx/§ xx

Diarienummer: KS/2019:223

Dokumentansvarig nämnd: Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig tjänsteperson: Dag Segrell

Vision Policy Strategi Plan

1. Utgångspunkter

Kommunens målstyrning har flera syften, men ett av dem är överordnat de andra:

Resultat och effekter ur ett medborgarperspektiv ska förbättras.

Vägen dit kan se olika ut, men alla delar i kommunens målstyrning ska bidra till det. Andra syften är att **synliggöra** arbetet mot de kommungemensamma målen, skapa en enhetlig rapportering och presentation samt att vara underlag för **analys och utveckling**.

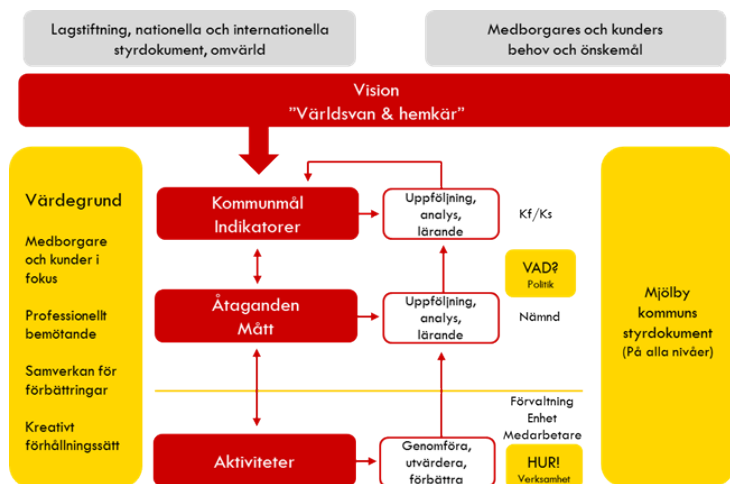
Synliggörande kräver en hög grad av mätbarhet. Därför ska mätning vara en naturlig del i verksamheten, men en selektiv värdering ska alltid ske kring antal mått/nyckeltal samt väsentlighet.

Enhetlighet i rapportering kräver en tydlig modell för hur resultaten ska rapporteras och presenteras samt hur analys och värdering går till.

Analysunderlag kräver en kombination av insamlad fakta samt professionens erfarenhet och kompetens för att kunna göra en samlad bedömning.

2. Styrmodellen – den röda tråden

Mål- och resultatstyrning i en politisk organisation sker genom att mål sätts, resurser fördelas, uppföljning sker och förbättringar beslutas. Kommunens mål- och resultatstyrning sammanfattas i nedanstående bild:

Lagstiftning, nationella/internationella styrdokument, omvärlden samt medborgares/kunders behov och önskemål är grundläggande för arbetet i en kommun.

Visionen beskriver hur vi vill att det ska vara i Mjölby kommun i en framtid.

Mjölby kommuns värdegrund anger det förhållningssätt som ska vägleda chefer och medarbetare i bemötandet av medborgare och kunder samt intern i organisationen.

Mjölby kommuns styrdokument hör ihop med kommunens ledningssystem. Styrdokumenterna delas in i två kategorier. VAD-dokument som är politiska dokument där några är lagstyrda medan andra är viljeinriktade. HUR-dokument som beslutas av verksamheten och beskriver hur vi ska nå de politiskt beslutade målen.

Kommunmålen är effektmål och har en stor betydelse för kommunens framtida utveckling. Uppföljning av kommunmålen sker via indikatorer.

Åtaganden är nämndernas bidrag till att uppnå kommunmålen. Uppföljning av åtaganden sker via mått.

Aktiviteter består av de insatser som ges till kunder, elever och brukare i vardagen.

3. Rapportering av kommunens mål- och resultatstyrning

3.1 Inledning

Vid två tillfällen per år ska resultatet i kommunens målstyrning bedömas och rapporteras. Dessa tillfällen är vid delårsrapport per 31 augusti och vid årsredovisning per 31 december. Per den 30 april genomförs en enklare redovisning av andel åtaganden som bedöms bli uppfyllda vid årets slut och större avvikelser kommenteras.

Som underlag för kommunmål och åtaganden används indikatorer/mått och/eller aktiviteter. Indikatorer/mått innehåller ett målvärde som anger vad som ska uppnås för helåret. Inför de två rapporteringstillfällena ska senast tillgängliga uppgifter registreras i Raindance målstyrningsmodul. Uppgifterna ligger sedan till grund för bedömningen av kommunmål och åtaganden.

Vid valet av indikatorer/mått ska nämnder och förvaltningar värdera måttets relevans, koppling till verksamheten, arbetsinsats att ta fram uppgifter samt hur ofta resultat presenteras. Ju mer sällan ett mått redovisas desto större krav ställs på att finna andra sätt att rapportera resultat genom beskrivningar av aktiviteter, analyser eller andra mätningar.

Tidplan och ansvariga för respektive del i målstyrningen skickas ut i anvisningar inför varje rapporteringstillfälle.

3.2 Delårsrapport

Vid delårsrapporten är inte alla värden tillgängliga och därför kommer inte redovisningen vara komplett. Vid delårsrapporten görs en prognos huruvida kommunmål och åtaganden kommer att vara uppfyllda *vid årets slut* (röd, gul eller grön markering). Prognosen ska innehålla en kommentar till respektive kommunmål och åtagande. Kommentarer sammanfattas i delårsrapporten.

Underlag utgörs av indikatorer/mått, dels genom *rapporterade värden* dels en *prognos* (röd eller grön markering) för hur resultatet för måtten kommer att bli vid årets slut.

3.3 Årsredovisning

Vid årsredovisningen görs en slutlig bedömning av om kommunmål och åtaganden är uppfyllda eller inte (röd, gul eller grön markering). Bedömningen ska innehålla en kommentar till respektive kommunmål och åtagande. Den texten kommer att, efter att den kvalitetssäkrats, återfinnas i kommunens årsredovisning.

Underlag utgörs av indikatorer/mått, dels genom rapporterade värden dels en bedömning av resultatet (röd eller grön markering) för året.

4. Registrering av indikatorer/mått

4.1 Benämning

Indikatorns/måttets enhet anges med benämning avskilt med kommatecken, d.v.s. [Benämning], [enhet]. Exempel: Arbetslösa invånare, %. Livsmedelsinspektioner, antal.

Benämningen på måttet ska vara beskrivande och därmed kan formuleringar på officiella mått behöva ändras. Enhet kan vara kr, %, antal. Mått som anges som index redovisas som %.

Mått där värdena ska anges i procent, skrivs ut i heltal. Exempel: Om man vill skriva ut tio procent, anger man 10 inte 0,1. Om det finns annan skala bör man helst göra om skalan så att man kan skriva ut värdet i heltal. Till exempel per 1 000 invånare.

Decimaler kan användas vid registrering, men visas inte som förvalt i bilderna i Raindance målstyrningsmodul. För att visa decimaler – högerklicka i kolumnhuvudet och välj "Urval, sortering och skalning". Här går att välja antal

decimaler för till exempel exportering av tabellen till excel. I PDF-utskrift i Rainscencemodulen visas decimaler automatiskt.

4.2 Målvärde

Målvärde är den nivå som man avser att nå för året, det vill säga ambitionsnivån. Man kan ha målvärden som gäller över längre period, vilket då kommenteras separat i beskrivningsfältet i Rainscencemodulen.

4.3 Utfall

Resultat för indikatorer/mått kopplade till kommunmål respektive åtaganden rapporteras löpande vartefter data är tillgängliga.

För de mått som har tillgängliga data ska faktiska värden registreras på aktuell period. Huvudregeln är att aktuell period är den period värdet avser. Undantag finns vid till exempel enkätundersökningar. Då registreras värdet i den period som rapporten presenteras.

Mått med värden som publiceras en gång per år eller mer sällan, registreras på samma period (månad) för varje år. Till exempel betygen för vårterminen registreras varje år i juni (20XX-06).

I Rainscencemodulen ska inga "prognosvärden" eller troliga värden registreras. Inte heller resultat från tidigare mätningar registreras. Det innebär att till exempel mått från medborgarundersökningen som genomförs vartannat år har ett "blankt värde" för mellanåret. I beskrivningsfältet kan man ange när måttet redovisas.

Mått med värden som ackumuleras under året eller som har flera mätperioder under ett år registreras på aktuell period. Det senast registrerade värdet redovisas i delårsrapport och årsredovisning. Till exempel arbetslöshetsstatistik månadsvis eller anmälda brott. Det kan innebära att målvärdet avser helår medan rapportering vid delårsrapport kan gälla annan period, till exempel halvår. Det får då kommenteras i beskrivningsfältet.

4.4 Registrering av aktiviteter

Vissa mått följs upp med genomförda aktiviteter. I målstyrningsmodulen i Raintance finns förberett för att registrera och rapportera aktiviteter.

5. Kriterier för bedömning

5.1 Kriterier för prognos/bedömning av indikatorer/mått

Som beskrivits ovan görs vid delårsrapporten en prognos av utvecklingen för kommunens målstyrning och vid årets slut en slutlig bedömning.

Prognos/bedömning sker med hänsyn till senast aktuella uppgifter.

Indikator/mått	Delårsrapport	Årsredovisning
	Målvärdet är nått eller prognostiseras att nås vid årets slut	Målvärdet är nått eller bedöms vara uppnått
	Målvärdet är inte nått eller prognostiseras att inte nås vid årets slut	Målvärdet är inte nått eller bedöms inte vara uppnått
	Prognos kan inte göras pga. att uppgifter saknas. Det kan t ex bero på att nuläge saknas, måttet är nytt etc.	Bedömning kan inte göras pga. att uppgifter saknas. Det kan t ex bero på att nuläge saknas, måttet är nytt etc.

Not: Med andra ord är inte gul markering tillåtet avseende indikatorer/mått.

Vid delårsrapporten ska alla mått prognostiseras utifrån kriterierna ovan. Vid uppföljningen i delårsrapporten i augusti innebär det alltså en bedömning av vad vi per 20XX-08-31 tror att måttet kommer ha för utfall 20XX-12-31.

Generellt gäller att för mått där värde saknas vid rapporteringstillfället ska ändå en prognos/bedömning göras. Detta gäller både vid delårsrapport och vid årsredovisning. Det kan innebära att måttet bedöms med hänsyn till tidigare års värden kompletterad med en bedömning av nuläget. Därmed ställs krav på att på annat sätt komplettera prognosen/bedömningen med beskrivning och analys. Det kan till exempel innebära en redogörelse för genomförda aktiviteter eller andra mätningar. Ansvarig för prognosen/bedömningen är förvaltningschef.

Vid bedömning av huruvida faktiska värden/resultat har nått målvärdet eller inte kan i *undantagsfall* frågan om gränsdragning av måluppfyllelse uppstå. Ett resultat som är *väldigt* nära målvärdet kan med en tydlig motivering i så fall

bedömas som uppnått. Skälet till den regeln är att motverka ett felaktigt fokus på en alltför kvantifierad och automatiserad målstyrning. Målstyrningens syfte är att spegla en del av verkligheten och skapa värde för de vi är till för.

5.2 Kriterier för uppfyllelse av kommunmål och åtaganden

Alla kommunmål/indikatorer och åtaganden/mått ska bedömas utifrån hur resultatet är vid årets slut. Prognosen/bedömningen ska också innehålla en kommentar.

I förklaringarna nedan hänvisas till "målet" men det avser såväl kommunmål, åtaganden och målvärden på indikatorer/mått.

Kommunmål/ åtaganden	Delårsrapport	Årsredovisning
	Vi bedömer att nå målet eller har redan nått målet 75 % eller mer av indikatorer/måtten prognostiseras att nå målvärdet	Vi har nått målet 75 % eller mer av indikatorer/måtten bedöms ha nått målvärdet.
	Vi bedömer att inte nå målet men är på väg 50-74 % av indikatorer/mått prognostiseras att nå målvärdet	Vi har inte nått målet men är på väg 50-74 % av indikatorer/mått bedöms ha nått målvärdet.
	Vi bedömer att inte nå målet 0-49 % av indikatorer/mått prognostiseras att nå målvärdet	Vi har inte nått målet 0-49 % av indikatorer/mått bedöms ha nått målvärdet.
	Bedömning kan inte göras Prognos kan inte göras pga. att uppgifter saknas. Det kan t ex bero på att nuläge saknas, måttet är nytt etc. Kompletteras med en skriftlig motivering.	Bedömning kan inte göras Bedömning kan inte göras pga. att uppgifter saknas. Det kan t ex bero på att nuläge saknas, måttet är nytt etc. Kompletteras med en skriftlig motivering.

Nedanstående tabell visar hur bedömningen av ett kommunmål/åtagande ska göras beroende på relationen mellan antal mått som nått målvärdet eller bedöms nå målvärdet/antal mått. Till exempel om ett åtagande har 5 mått varav 3 är eller bedöms bli uppfyllda ska åtagandet bedömas som att målet inte är uppfyllt, men är på väg att bli det (gul markering).

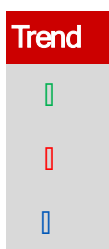
1 mått	2 mått	3 mått	4 mått	5 mått	6 mått	
0/1	0/2	0/3	0/4	0/5	0/6	OSV
1/1	1/2	1/3	1/4	1/5	1/6	
	2/2	2/3	2/4	2/5	2/6	
		3/3	3/4	3/5	3/6	
			4/4	4/5	4/6	
				5/5	5/6	
					6/6	

6. Presentation av kommunmålens indikatorer

En komplettering till kommunmålens indikatorer sker vid årsredovisning och delårsrapport, med *trendpil* och *jämförelse*. (Detta krav gäller inte åtaganden/mått).

6.1 Trend

Syftet med kommunmålens indikatorer är att ge en bild av hur utvecklingen är över tid. Indikatorernas utveckling redovisas därför med trendpilar. En trend definieras som utvecklingen av de tre senaste mätningarna, vilket kan innebära olika perioder för olika indikatorer. Detta på grund av att statistik kan redovisas med viss eftersläpning och publiceras olika ofta.

Grön pil= trenden över tre mätningar är positiv
Röd pil= trenden över tre mätningar är negativ
Blå pil= trenden över tre mätningar varierande eller oförändrad

6.2 Jämförelser

I redovisningen av kommunmålens indikatorer vid delårsrapport och årsredovisning redovisas också utfallet för indikatorerna i jämförelse med andra kommuner.

Som huvudregel jämförs resultatet för kommunmålens indikatorer med SKL:s kommungruppsindelning "B4 Pendlingskommun nära större stad" som finns i statistikdatabasen Kolada. Huvudprincipen för kommunindelningen är kommunens storlek, närhet till större kommun och pendlingsmönster. Om annan jämförelsegrupp används finns det noterat i redovisningen.

Kolada ägs av den ideella föreningen Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Svenska staten och Sveriges Kommuner och Landsting är föreningens medlemmar.

Kommunstyrelsens förvaltning
Kommunstyrelsens Förvaltning
Telefon: 0142-850 00
E-post: mjolbykommun@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

A red, teardrop-shaped logo with the text "Världsvan & Hemkär" in white, sans-serif font.

Världsvan
& Hemkär

Handläggare
Thomas Gustafsson
Tel. 0142-85779

PM Mjölby kommuns jämförelsegrupper

Bakgrund

Mjölby kommun gör jämförelser av kostnader och resultat med andra kommuner i en rad olika sammanhang. Sedan 2015 har en jämförelsegrupp Mjölby med 12 kommuner använts vid jämförelser av kommunmålsindikatorer, jämförelseanalyser etc. Denna grupp kommuner behöver revideras pga att den demografiska utvecklingen förändrat strukturen i kommunerna.

Syfte med jämförelser

Det finns flera syften med att jämföra med andra kommuner; analysera sin verksamhet, lära av varandra, förbättra kvaliteten och underlag för att effektivisera verksamheten.

Men statistik kan också användas och tolkas ur olika perspektiv; medborgare, förtroendevalda, medarbetare, verksamhetsintressen etc. därför är det viktigt att slå fast vilka jämförelsegrupper som används.

Mjölby kommuns jämförelsegrupp från 2019

Vad gäller kommunövergripande statistik, jämförelser och kommunmålsindikatorer jämförs Mjölby kommun med SKL:s kommungrupp "Pendlingskommun nära större stad". Gruppen består av 52 kommuner och principerna för indelningen är kommunstorlek, närhet till större stad och pendlingsmönster. Syftet att tillämpa den kommungruppen är att skapa enkelhet och en översiktlig bild av kommunens utveckling. Det kan i sin tur väcka frågor som kan fördjupa analyserna.

Postadress	Besöksadress	Telefon	www.mjolby.se	Organisationsnummer
Mjölby kommun Stadshuset		0142-850 00	mjolbykommun@mjolby.se	212000-0480
595 80 Mjölby	Burensköldsvägen 11-13	Telefax 0142-851 20		

Datum

Diarienummer

2019-06-24

Vid fördjupade analyser av kostnads- och resultatjämförelser i verksamheterna används Koladas jämförelsegrupper Liknande kommuner för olika verksamheter. Vid tillämpning av dessa grupper fördjupas analysen. Dessa jämförelsegrupper liknar strukturmässigt respektive verksamhet. Att analysera med dessa grupper kräver dock inloggning i Kolada och tolkning av uppgifterna kräver mer handpåläggning.

Jämförelser sker också med riket ovägt medelvärde för att få en rikstrend att förhålla sig till.

Postadress	Besöksadress	Telefon	www.mjolby.se	Organisationsnummer
Mjölby kommun	Stadshuset	0142-850 00	mjolbykommun@mjolby.se	s212000-0480
595 80 Mjölby	Burensköldsvägen 11-13	Telefax		
		0142-851 20		